

P R O T O K O L L

fra

møte i Omsetningsrådet

onsdag 7. november 2012 kl. 08.00

på

Hoel gård, Nes på Hedmark

Møtet ble hevet kl. 09.00

Til stede:	Ottar Befring, Vibeke Andersen, Modulf Aukan, Trond Reierstad, Sveinung Svebestad, Kjell Mjaatvedt, Marthe Bay Haugen, Bjørn-Ole Juul-Hansen, Olav Håkon Ulfsnes
Forfall:	Nils T. Bjørke og Sigrid Helland. Deres varamedlemmer kunne heller ikke møte. Ann Merete Furuberg.
Fra SLF:	Marit Jerven, Nina Strømnes Rodem, Lise Wirstad Dynna, Hilde-Kari Skarstein, Elsebeth Hoel, Øyvind Breen, Bjørn Skjeppe, Mari Holteberg Vold, Torhild Solem og Anders Leine

Møtet var kombinert med en fagtur i Hedmark og Oppland med melk/melkeproduksjon som tema.

Saksliste:

Godkjenning av innkalling og saksliste	2
Protokoll fra telefonmøtet 20.08.2012	2
Orientering fra markedsregulatorene.....	2
42/12 Omsetningsrådet - Endring av representasjon fra Tine SA	3
43/12 Melk - Satser for prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder 2013	4
44/12 Melk - endring av retningslinje for markedsregulering av melk og melkeprodukter ..	8
45/12 Kjøtt - Produksjonsregulerende tiltak for gris i 2013	13
46/12 Egg - Frivillig førtidsslaktning av verpehøner i 2013	20
47/12 Egg - Satser for markedsregulering 2. halvår 2012	29
48/12 Møteplan for Omsetningsrådet 1. halvår 2013	32
Delegerte saker	33

Innkalling og dagsorden

Innkalling og dagsorden ble enstemmig godkjent.

Protokoll fra telefonmøtet 20.08.2012

Protokollen fra telefonmøtet 20.08.2012 ble enstemmig godkjent.

Orientering fra markedsregulatorene

Det ble gitt følgende orienteringer fra markedsregulatorene:

- Korn Olav Håkon Ulfsnes
- Kjøtt, egg og fjørfekjøtt Sveinung Svebestad
- Melk Orienteringer gitt under besøket hos Tine Meierier, Brumunddal

Sak nr.: 42/12	Sektor: Alle	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>OR: 06.11.2012</i>	Tittel: 42/12 Omsetningsrådet - Endring av representasjon fra Tine SA	Saks nr. (DL): 200901355-46/510

Beskrivelse: I brev av 23.08.2012 har Landbruks- og matdepartementet oppnevnt Johnny Ødegaard som varamedlem fra Tine SA i Omsetningsrådet. Funksjonstiden for medlemskapet er f.o.m. 23. august 2012 t.o.m. 31. desember 2015. Oppnevningen skyldes at Elisabeth Morthen har sluttet i sin stilling i Tine SA.

Hjemmel: Lov av 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 2.

Vedlegg: Brev fra LMD av 23.08.2012.

Behandling i OR: Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Forutsetninger:

Vedtak: Saken tas til orientering

Sak nr.: 43/12	Sektor: Melk	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>OR: 07.11.2012</i>	Tittel: 43/12 Melk - Satser for prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder 2013	Saks nr. (DL): 201117240- 4/514.1

Beskrivelse: Fastsettelse av satser for prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder i 2013

Hjemmel: Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter § 4-6 fastsatt av Omsetningsrådet 01.12.2009 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr.1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Vedlegg: Brev fra Tine SA 16. oktober 2012

Behandling i OR: Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Forutsetninger:

Vedtak: Omsetningsrådet fastsetter følgende satser for prisnedskrivning ved salg av melkeprodukter til spesialmarkeder i 2013:

Yoghurt	kr	4,25 per kg
Hvitost	kr	18,00 per kg
Smør	kr	0,00 per kg
Smelteost	kr	0,00 per kg

Satser for prisnedskrivning ved salg til spesialmarkeder 2013

Tine SA foreslår satser ved salg av meieriprodukter til spesialmarkeder i 2013 i brev av 16. oktober 2012. Tine foreslår her at satsene for 2012 videreføres uten endringer i 2013, for alle satser med unntak av smør. Tine foreslår at det ikke gis prisnedskrivning ved salg av smør til spesialmarkeder i 2013. Dette begrunnes med underskuddssituasjonen for norskprodusert smør på det ordinære innenlandske markedet. Tine mener det ikke er riktig å bruke midler fra omsetningsavgiften på melk for å stimulere til kjøp av norsk smør på spesialmarkedene samtidig som markedsregulator må anbefale tollnedsettelse for å legge til rette for import av smør.

Beregning

I henhold til § 4-6 i retningslinjene for markedsregulering av melk og melkeprodukter kan det ytes prisnedskrivning i forbindelse med salg av visse norske melkeprodukter til spesialmarkeder. Følgende varegrupper er omfattet av ordningen; yoghurt, smør, ost og smelteost. Det gis prisnedskrivning etter en sats per kg for solgt vare.

Prisnedskrivningssatsene fastsettes av Omsetningsrådet på grunnlag av differansen mellom markedsregulators listepriiser for de aktuelle varene ved salg til dagligvaremarkedet innenlands og salgspriiser markedsregulator benytter i spesialmarkeder. For å vurdere markedsregulators forslag har SLF for ost benyttet tyske og nederlandske priser og vurdert disse i forhold til markedsregulators forslag til satser.

De totale kostnadene til prisnedskrivning i spesialmarkeder utgjorde i 2011 kr 6 836 485. Det ble utbetalt prisnedskrivning på grunnlag at et salg på totalt 677 276 kg. Kvantaene fordelte seg slik:

- Yoghurt 289 906 kg
- Hvitost 268 521 kg
- Smør 118 849 kg
- Smelteost 0 kg

Informasjon om salg til spesialmarkeder i 2012 vil først foreligge våren 2013, etter at oppgaven for 2012 er sendt inn.

SLFs vurdering

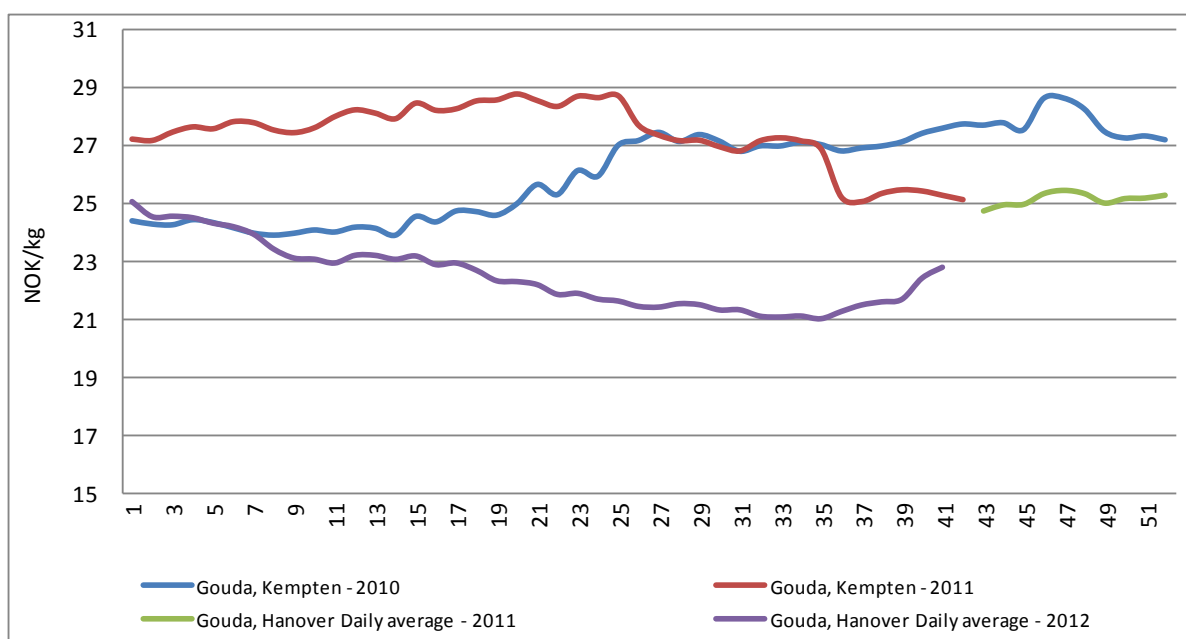
Omsetningsrådets arbeidsutvalg signaliserte i 2007 at satsene for prisnedskrivning av meieriprodukter ved salg i spesialmarkedene ikke bør økes, men holdes stabile eller reduseres. Verdensmarkedsprisene var i 2007 høye, langt over gjennomsnittet for de siste årene, mens de for 2008 gikk ned til et nivå som er nærmere tidligere år. Prisnivået i mesteparten av 2009 var lavere enn i 2008, mens det i 2010 lå over prisnivået i 2009 og til dels også over nivået i 2008. I 2011 var prisene stabile eller noe redusert for skummetmelkpulver og ost, mens smørprisene var høyere enn i 2010. Hittil i 2012 har skummetmelkpulverprisen økt og er nå på nivå over 2011, mens prisene på ost og smør er

reduisert i forhold til 2011. Isolert sett tilsier høyere verdensmarkedspris behov for lavere prisnedskrivningssatser, mens reduserte verdensmarkedspriser har motsatt effekt.

Ost

Satsen for hvitost ble økt med kr 3,00 per kg fra 2009, og har vært stabil etter det. Prisenivået internasjonalt i første halvår 2012 ligger noe lavere enn i første halvår 2011, i følge de prisene SLF følger med på. Prisen i Tyskland er stigende, etterspørselen er svært god og produksjonen er ikke stor nok til å svare på etterspørselen. Prisen er ventet å stige ytterligere utover mot slutten av året. EU er konkurransedyktig internasjonalt og eksportetterspørselen er relativt bra på ost. SLF har fått dokumentasjon fra Tine som viser at prisforskjellen mellom norsk pris og verdensmarkedspris for tysk gouda er større enn kr 18,00 per kg, som er Tines forslag til sats i 2013. Prisforskjellen mellom norsk pris og verdensmarkedspris på ost er såpass stor at de endringene vi har sett i prisen i 2012 ikke gir grunnlag for lavere sats på ost. SLF anbefaler derfor at Tines vurdering om at det er nødvendig å opprettholde satsen for ost på dette nivå støttes.

Grafen under viser utviklingen i prisen på tysk Gouda foregående år og hittil i 2012.

Figur: engrospris på gouda fra Tyskland, Hanover overtok etter Kempten som nasjonalt noteringssted for Gouda i Tyskland fra oktober 2011, kilde: Süddeutsche Butter- und Käsebörse og www.milchwirtschaft.de

Smør

Tine argumenterer med at det ikke er prinsipielt riktig å bruke midler fra omsetningsavgiften for å selge smør til spesialmarkeder i en situasjon hvor det er underdekning på norskprodusert smør. Tine informerer imidlertid om at de mener det kan medføre at de kan miste salget av smør til spesialmarkeder, og at det kan bli vanskelig å gjenvinne dette salget dersom markedssituasjonen for smør endrer seg. Slik SLF vurderer situasjonen på det

nåværende tidspunkt anbefales det at Tines forslag om å redusere prisnedskrivningssatsen for salg av smør til spesialmarkeder til null i 2013 vedtas.

Yoghurt

Når det gjelder yoghurt, er prisnedskrivningssatsen heller ikke endret de siste årene. Tine har ikke foreslått endringer i denne satsen for 2013. Utviklingen i 2009 sammenlignet med 2008 viser en nedgang i salg av yoghurt til spesialmarkeder på 36 547 kg, en reduksjon på 11,1 %. I 2010 økte salget med 2 379 kg, i underkant av 1 %. I 2011 ble derimot salget redusert med 5 632 kg, eller 1,9 prosent, i forhold til 2010. Gjennomsnittlig cif importpris for import av fruktyoghurt på kapittel 4 i tolltariffen var på kr 8,47 i 2010, mens den var på kr 9,41 per kg i 2011. De første ni månedene av 2012 var tilsvarende cif importpris på yoghurt 9,41 per kg. Også for yoghurt er SLFs vurdering at forskjellen mellom norsk pris og pris på verdensmarkedet er større enn nåværende sats på kr 4,25 per kg. SLF mener derfor at satsen på yoghurt kan videreføres i tråd med Tines forslag.

Smelteost

Satsen på smelteost ble satt til kr 0,00 per kg fra 2009. Det har ikke vært omsatt smelteost innenfor ordningen i 2011. Tine forslår ingen endringer i satsen for smelteost for 2013.

SLF anbefaler med dette Tines forslag til satser for prisnedskrivning av meieriprodukter ved salg til spesialmarkeder i 2013.

Tabellen under viser en oversikt over satsene i 2009, 2010, 2011, 2012 og sammenlignet med foreslåtte satser for 2013.

	2009 kr/kg	2010 kr/kg	2011 kr/kg	2012 kr/kg	2013 kr/kg
Yoghurt	4,25	4,25	4,25	4,25	4,25
Hvitost	18,00	18,00	18,00	18,00	18,00
Smør	6,50	6,50	6,50	6,50	0,00
Smelteost	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Sak nr.: 44/12	Sektor: Melk	Beslutningsnivå:
Behandling: 07.11.2012	Tittel: 44/12 Melk - endring av retningslinje for markedsregulering av melk og melkeprodukter	Saks nr. (DL): 201204788-4/457

Beskrivelse: Tine foreslår i brev av 3. oktober 2012 å endre innholdet av artikler på "Positivlisten" under §§ 9-2, 9-3, 9-4 i "Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter". Endringen i § 9-2 vil gi Tine økte muligheter til å frigjøre melkefett og bedre fettbalansen ved produksjon av magrere ostetyper. Videre foreslår Tine at det for tilsvarende fremtidige situasjoner blir gitt en prinsipiell forhåndsgodkjenning til innføring av lignende produkter. SLF sier seg enig i dette. Endringen i §§ 9-3 og 9-4 gjelder utgåtte produkt som foreslås fjernet fra listen. Kaseinproduktene på denne listen kan ikke fjernes uten at endringsforslaget er hørt. SLF sier seg enig i å fjerne de produktene på listen som ikke er et kasein produkt.

Hjemmel: Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter fastsatt av Omsetningsrådet 1. desember 2009 med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 7-1.

Vedlegg: Brev fra Tine SA av 03.10.2012

Behandling i OR: Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Forutsetninger:

Vedtak: I retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter fastsatt av Omsetningsrådet med hjemmel i forskrift 2008-10-22 nr 1136 gjøres følgende endringer:
§ 9-2 skal lyde:

Hvitostprodukter

<i>Art.nr</i>	<i>Artikkelnavn</i>	<i>Forretningsmessig lagringstid (dager)</i>
1381	10 KG NORVEGIA 27 % SKORPEFRI	14
1382	20 KG NORVEGIA 27 % SKORPEFRI	14
1440	NORVEGIA 27 % RDL (JP) 10 KG	14
1458	20 KG NORVEGIA 27 % SKORPEFRI	14
1473	NORVEGIA 27 % SKORPEFRI 10 KG	14
1477	5 KG NORVEGIA SKORPEFRI	14
1501	10 KG LETTERE NORVEGIA 16 % SKORPEFRI	14
1527	10 KG LETTERE NORVEGIA 4 % SKORPEFRI	14

SLF kan, etter søknad fra markedsregulator, tilføye magre Norvegia-artikler til listen i denne bestemmelsen som et tiltak for å frigjøre melkefett og bedre fettbalansen i markedet.

§ 9-4 skal lyde:

Brunostprodukter

<i>Art.nr</i>	<i>Artikkelnavn</i>	<i>Forretningsmessig lagringstid (dager)</i>
2808	1/2 KG EKTE GEITOST	14
2810	750 GRAM EKTE GEITOST	14
2825	EKTE GEITOST 27 % LØSVEKT	14
2827	18 KG EKTE GEITOST 27 %	14
2832	1/2 KG GEITOST 27 % EXPORT	14
2833	1/2 KG GEITOST 27 % (EU)	14
2838	1/2 KG EKTE GEITOST STØLSTYPE	14

Endringene trer i kraft fra og med 1. januar 2013.

Melk - endring av retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter

Bakgrunn

Tine foreslår i brev av 3. oktober 2012 å endre innholdet av artikler på "Positivlisten" i retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter, §§ 9-2, 9-3 og 9-4. Forslaget til endring i § 9-2 har bakgrunn i at Tine ønsker å produsere magre ostetyper som et alternativ for å frigjøre melkefett og bedre fettbalansen, som følge av en situasjon med underskudd på fett. I tillegg foreslås det å fjerne artikler under §§ 9-3 og 9-4. Dette er artikler som ikke lenger er i produksjon, og som Tine ikke anser som aktuelle å bringe tilbake i produksjon i overskuelig fremtid.

Det foreslås også av Tine at Omsetningsrådet gir en prinsipiell forhåndsgodkjenning for tilsvarende fremtidige saker lik endringen av § 9-2, hvitostprodukter. Bakgrunnen for dette er at det kan være aktuelt å etablere nye magre Norvegia-artikler senere, ved tilsvarende markedssituasjon der man må regulere fettbalansen. Markedsregulator vil i slike tilfeller søke SLF om godkjenning.

Foreslåtte endringer

Følgende endringer, foreslått av Tine i bestemmelsen om reguleringsvare og forretningsmessig lagringsperiode i melkesektoren, er lagt til grunn i SLFs vurdering:

1. Tine foreslår at følgende hvitostprodukter tas inn på listen:

Art.nr	Artikkelnavn	Forretningsmessig lagringstid (dager)
1501	10 kg lettere Norvegia 16 % skorpefri	14
1527	10 kg lettere Norvegia 4 % skorpefri	14

2. Tine foreslår at følgende kaseinprodukter tas ut av listen:

Art.nr	Artikkelnavn	Forretningsmessig lagringstid (dager)
3874	25 kg geitkasein	14
3875	25 kg løpekasein ku finsiktet	14
3879	200 kg natriumkaseinat	14
3882	25 kg løpekasein ku grovsiktet	14
3890	15 kg natriumkaseinat	14
3894	Syrekasein umalt storekk	14
3897	25 kg løpekasein umalt	14

3. Tine foreslår at følgende brunostprodukt tas ut av listen:

Art.nr	Artikkelnavn	Forretningsmessig lagringstid (dager)
2837	750 gram ekte geitost stølstype	14

SLFs vurdering

Endring av § 9-2

I brev til SLF datert 3. oktober 2012 skriver Tine at artiklene som søkes tatt inn på ”positivlisten”, retningslinjens § 9-2, er artikler som for tiden er i produksjon. Artikkelnnummer 1501 var tidligere med på listen, men ble fjernet for flere år siden, da det var fettoverskudd og regulering ved hjelp av mager ost ikke ble ansett som aktuelt. Per i dag er markedssituasjonen motsatt, med fettmangel, og Tine ønsker å kunne lagre noe skummet melk som ost i stedet for som tørrmelk. Endringen vil gi Tine flere virkemidler for å bedre fettbalansen i dagens markedssituasjon. SLF er enig i denne endringen og foreslår å utvide listen til også å omfatte de to foreslåtte artiklene.

Som en følge av at det kan være aktuelt å produsere nye, magre Norvegia-artikler senere foreslår Tine i samme brev at Omsetningsrådet gir en prinsipiell forhåndsgodkjenning om å ta inn slike artikler på ”positivlisten”. SLF ser at en slik løsning vil være forenklede for Tine, som da får godkjent produkter til reguleringsformål raskere. Omsetningsrådet har etter omsetningslovens §3 siste ledd anledning til å delegere vedtak i saker av ikke prinsipiell karakter til SLF. SLF anmoder Omsetningsrådet om å gi SLF delegert myndighet til å fastsette omtalte produkter i positivlisten i retningslinjen. Dette medfører endring i retningslinjens § 9-2 som beskrevet under forslag til vedtak.

Endring av § 9-3 og § 9-4

Tine skriver videre i brevet at artiklene som søkes fjernet ikke lenger er i produksjon. Produktene vil heller ikke for Tine være aktuelle å bringe tilbake i produksjon i overskuelig fremtid. Dette gjelder samtlige produkter i § 9-3 og ett produkt i § 9-4.

Produktene i § 9-3 er kaseinprodukter. Denne listen er avgjørende for hvilke produkter som kan omfattes av tiltaket om prisnedskrivning i retningslinjens § 4-5. Denne ordningen er etter bestemmelsens tredje ledd ”åpen for alle aktører som produserer kasein” og listen kan av den grunn ikke endres uten høring jfr. forvaltningsloven § 37 jfr. § 2 første ledd bokstav c. Tine er informert om at endringen ikke kan foretas på dette tidspunkt.

SLF er imidlertid enig i Tines vurdering om at produktet ”750 gram ekte geitost stølstype” kan fjernes fra listen i § 9-4. Reguleringstiltak for dette produktet er kun åpent for marknedsregulator, og høring er derfor ikke nødvendig i henhold til forvaltningsloven § 37, jfr. § 2 bokstav b.

Uttalelsesrett

Endring av §§ 9-2 og 9-4

Omsetningsrådets avgjørelse om å foreta de endringer som er foreslått, er å anse som et ”vedtak” i forvaltningslovens forstand. Videre må vedtaket etter forvaltningslovens § 2 b anses som et ”enkeltvedtak” da det kun berører marknedsregulator og er derfor kun

bestemmende for ”en eller flere bestemte personer”. Det er på den bakgrunn ikke krav om at endringen sendes på høring.

Konklusjon

SLF anbefaler Omsetningsrådet å vedta de foreslåtte endringene i retningslinjens §§ 9-2 og 9-4. Det anbefales også at Omsetningsrådet gir SLF myndighet til å tilføye magre Norvegia-artikler til positivlisten etter søknad fra markedsregulator, med samme formål som beskrevet under forslag til vedtak.

Endringene skal tre i kraft fra og med 1. januar 2013.

Sak nr.: 45/12	Sektor: Kjøtt	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>OR: 07.11.2012</i>	Tittel: 45/12 Kjøtt - Produksjonsregulerende tiltak for gris i 2013	Saks nr. (DL): 201222723- 2/514.4

Beskrivelse: På bakgrunn av gjeldende og prognosert overskudd av svinekjøtt søker Nortura om å få gjennomføre produksjonsregulering gjennom tiltaket reduserte slaktevekter i 2013. Det søkes om en ramme for tiltaket på 30 mill. kroner.

Hjemmel: Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt fastsatt av Omsetningsrådet 31.03.2011, § 2-2, jf. forskrift av 2008-10-22 nr 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer.

Vedlegg: Brev fra Nortura av 12.10.2012.

Behandling i OR: Det ble gjort enstemmig vedtak i samsvar med innstilling. Medlemmet Vibeke Andersen gav følgende stemmeforklaring:
 ”Medlemmet Vibeke Andersen reiser betydelige motforestillinger mot tiltak for kompensasjon for reduserte slaktevekter. Det å gi kompensasjon for overskuddsproduksjon fører til mindre effektiv produksjon av gris, og bidrar til å opprettholde overskuddsproduksjonen. Dette tiltaket har tidligere vært benyttet i flere omganger. Allikevel er det fortsatt betydelig overskudd av gris i markedet. Etter dette medlems oppfatning bør prisfastsettingen i langt større grad benyttes for å regulere markedet, slik at markedet på sikt kommer i balanse. Etter dette medlems oppfatning er det ikke tilstrekkelig med en prisfastsetting og nivå på omsetningsavgift som gir signal til næringen om at markedsutsiktene ikke tilsier utvidelser og nyetablering i næringen på nåværende tidspunkt. Dette medlem har imidlertid forståelse for at overskuddssituasjonen for gris nå er på et slikt nivå at det er nødvendig å innføre tiltak som vil virke raskt, og som kan avhjelpe den nåværende situasjonen. Dette medlem legger imidlertid til grunn at dette er et midlertidig tiltak, og at tiltak som vil avhjelpe situasjonen på sikt og ikke bidrar til en mindre effektiv produksjon og opprettholdelse av kunstig høy produksjon, vurderes og innføres. Med forbehold om dette vil ikke medlemmet Vibeke Andersen motsette seg forslaget.”

Forutsetninger:

Vedtak: Tiltaket reduserte slaktevekter kan gjennomføres for gris i 2013 innenfor en ramme på 30 mill. kroner. Følgende vilkår gjelder for tiltaket:

1. Ordningen er frivillig ved at den enkelte produsent selv velger å redusere slaktevekt i perioden
2. Ordningen omfatter slaktegris levert til slakterier som rapporterer til Leveransedatabasen i Statens landbruksforvaltning (SLF).
3. Markedsregulator fastsetter i samråd med SLF hvilke tidsperioder ordningen skal være aktiv.

4. Det gis kompensasjon til produsent og slakteri med utgangspunkt i redusert gjennomsnittlig slaktevekt i tiltaksperioden i forhold til en basisperiode. Basisperioden er fom. 1. januar tom. 4. desember 2011.
5. Produsenter som i perioden tiltaket er aktivt har redusert gjennomsnittlig slaktevekt i forhold til basisperioden kompenseres med kr 8,70 per kg. Slakteriet som har mottatt slaktet kompenseres med kr 9,10 per kg. Minste gjennomsnittsvekt for kompensasjon settes til 72 kg. Nortura kan i samråd med SLF justere satsene og minste gjennomsnittsvekt for kompensasjon i tiltaksperioden.
6. For å utløse kompensasjon må reduksjon i gjennomsnittlig slaktevekt være 1 kg eller større.
7. Griser med en slaktevekt fom. 50 kg tom. 106 kg skal være med i beregningen av gjennomsnittsvekt. Griser med slaktevekt utenfor dette intervallet skal ikke være med i beregningen av gjennomsnittsvekt.
8. Markedsregulator utformer et felles informasjonsopplegg for hele bransjen slik at alle får god kunnskap om ordningen. Markedsregulator skal bekjentgjøre oppstart og avslutning av perioder med kompensasjon og eventuelle endringer i kompensasjonen, eller minste gjennomsnittsvekt for kompensasjon med minimum 1 ukes frist. Det enkelte slakteri informerer sine produsenter om deres gjennomsnittlige slaktevekt i basisperioden, basert på beregninger gjennomført av SLF.
9. SLF utarbeider en rapport for hvert slakteri og utbetaler kompensasjon til slakteriene etter beregninger utført med grunnlag i data i Leveransedatabasen. Utbetaling skjer etter at tiltaksperioden er ute. Slakteriet formidler tilskuddet til den enkelte produsent.
10. SLF har ansvaret for kontroll av ordningen, herunder kontroll av slakterienes utbetalinger.
11. Kostnader i SLF knyttet til programmering og datakjøring i Leveransedatabasen til gjennomføring av tiltaket dekkes over omsetningsavgiften for kjøtt.

Kjøtt - Produksjonsregulerende tiltak for gris i 2013

I brev av 12. oktober 2012 søker Nortura om å kunne igangsette produksjonsregulerende tiltak for gris i 2013.

Bakgrunn

Svinekjøttmarkedet har i en periode vært preget av overskudd, og dette overskuddet er prognosert å øke i neste år. Prognosen fra september 2012 viser et overskudd i svinemarkedet i 2013 på 5 400 tonn. Dette overstiger tilgjengelig eksportkvote, også om det forutsettes at det vil bli gjennomført "ribbetiltak" (salg av frossen gris fra reguleringslager med mulighet for tilbakekjøp av skinke og sortering) i 2013. Det er lagt opp til et betydelig prisavvik fra målpris i avtaleåret 2012/2013 på kr 1,10 per kg.

På denne bakgrunn søker Nortura om midler til produksjonsregulerende tiltak på gris. Det foreslås en ordning på linje med det som ble gjennomført i 2006 og 2007 – kompensasjon for reduserte slaktevekter. Det foreslås noen justeringer i regelverket for ordningen i forhold til slik det ble praktisert sist, og dette beskrives i det følgende. Det er ønskelig at denne søknaden behandles i Omsetningsrådet i november, slik at produsenter og slakterier kan få nødvendig informasjon i god tid før oppstart.

Rammer for tiltaket

Med basis i foreslåtte satser for kompensasjon (se under) søker Nortura om en økonomisk ramme for tiltaket på 30 mill. kroner. Nortura foreslår at de som markedsregulator bestemmer aktuelle perioder for når ordningen er aktiv. I første omgang legges det opp til å benytte ordningen fra 1. januar 2013 til og med 24. mars 2013. Ut i fra markedssituasjonen i 2013 kan det bli aktuelt med forlengelse etter dette.

Når det tas hensyn til både produsent, industri og marked vurderer Nortura det som mest realistisk å senke gjennomsnittlig slaktevekt med om lag 4 kg i perioden. Med prognosert slaktemengde fra og med januar til og med mars i 2013, vil beregnet effekt av tiltaket bli i størrelsesorden 1 400 tonn.

Kompensasjon

Marginalkostnadene det innebærer å senke slaktevekt med 1 kg anslås til følgende:

Produsent	kr 8,70
<u>Slakting</u>	<u>kr 9,10</u>
<u>Totalt</u>	<u>kr 17,80</u>

Dette betyr at kostnaden ved å regulere 1 000 tonn i markedet vil være om lag 18 mill. kroner. Med et beregnet omfang av tiltaket på ca 1 400 tonn, er da totalkostnad på om lag 25 mill. kroner. Kostnadene er beregnet ut i fra marginalverdien pr kilo hos produsent og slakteri.

I beregningen av kompensasjonen er det tatt høyde for fire måneders rentegodtgjørelse, og denne er avrundet til å være 20 øre for både produsent og for slakteri. Dette er gjort for å kompensere for at oppgjøret for kompensasjonen vil ta noe mer tid enn ordinære

slakteoppgjør, da hele aktivitetsperioden må være gjennomført før en starter beregninger. Rentegodtgjørelsen er lagt inn i kompensasjonssatsen for å forenkle administrasjonen.

Statens landbruksforvaltning beregner kompensasjon, formidler grunnlaget til det enkelte slakteri og utbetaler til slakteriene. Slakteriene utbetaler til produsent. For å unngå sene utbetalinger kan det enkelte slakteri velge å forskuttere utbetaling til produsent. Nortura vil ikke be om a-kontoutbetaling for dette tiltaket, da det kan påvirke konkurransemessige forhold mellom slakteriene.

Justering av satser i perioden

Markedsregulator mener de må ha mulighet til å justere satsene for kompensasjon dersom forutsetninger endrer seg. Priser og kostnader kan endre seg, og da må det være mulighet for å justere kompensasjonen. Nortura vil imidlertid etterstrebe at det ikke blir endringer i satsene i perioden.

Ordningen er frivillig

Som ved tidligere gjennomføring av tiltaket er det ingen påmelding fra produsentenes side. Den enkelte produsent selv velger å redusere slaktevekt i perioden. Det stilles heller ikke krav til at slakteriene må melde seg på. Oppslutningen om tiltaket vil dermed kun avhenge av hva produsentene gjør.

Beregning av basisvekt (gjennomsnittlig slaktevekt i basisperioden)

Gjennomsnittlig slaktevekt per foretak (produsent) er utgangspunkt for beregning av kompensasjon. Grunnlaget for beregning av kompensasjon foreslås fom. 1. januar tom. 4. desember 2011. Denne perioden kalles basisperioden. I denne perioden var det stabile slaktevekter, og alle produsenter kunne tilpasse seg den slaktevekten som de fant riktig ut i fra prissetting, driftsmessige forhold på gården osv.

Produsenter som i basisperioden har levert til flere slakterier vil få beregnet én basisvekt – og denne er vektet gjennomsnitt av alle leveranser. Dette gir grunnlag for lik kompensasjon uavhengig av hvilket slakteri som mottar i aktivitetsperiode.

Det foreslås at det settes et krav til minimum 50 leverte slakt i basisperioden som grunnlag for beregning av gjennomsnittlig slaktevekt i basisperioden. Dette vil redusere faren for at små og “tilfeldige” leveransen legges til grunn.

For produsenter som av ulike grunner mener å ha feil eller “unormal” vekt i basisperioden vil det bli åpning for individuell behandling. Basisvekt vil i utgangspunktet bli satt til slakteriets gjennomsnittlige vekt. Den enkelte produsent som mener å ha grunnlag for å justere sin basisvekt melder i fra til sitt slakteri. Disse sakene behandles av markedsregulator og KLF i samråd, og justeringer sendes inn til SLF. Det må lages systematikk som fanger opp disse endringene i rapporter.

Nye produsenter (uten leveranser i basisperioden) får slakteriets gjennomsnittsvekt. Dette er det førende prinsippet – men det er i tillegg åpnet for individuell behandling.

Beregning av kompensasjon

Reduksjon i slaktevekt i aktivitetsperioden i forhold til gjennomsnittlig slaktevekt i basisperioden gir kompensasjon til foretak og slakteri.

Kompensasjonen til produsenten beregnes som følger:

(basis vekt minus vekt i periode) x antall slakt i periode x sats = kompensasjon

Eks: Gjennomsnittlig slaktevekt i basisperioden = 79 kg

Gjennomsnittlig slaktevekt i perioden = 73 kg

Lvert antall i perioden = 650 slaktegriser

Kompensasjon = 8,70 kr/kg til produsent

$(79 \text{ kg} - 73 \text{ kg}) \times 650 \times 8,70 \text{ kr/kg} = 33\,930$ kroner i kompensasjon

Kompensasjon til slakteriet beregnes på tilsvarende måte.

Det fastsettes en minste gjennomsnittsvekt for kompensasjon. Det kompenseres ned til denne grensen, men ikke for gjennomsnittsvækt som er lavere enn dette. Dette gjør at en unngår leveranser med altfor lette slaktegriser, samt at en til en viss grad kan styre gjennomsnittlig slaktevekt – og dermed effekten av tiltaket – i perioden. Dette gjør at produsenter som i utgangspunktet hadde lav slaktevekt ikke får deltatt i ordningen, men dette må sees på som hensiktsmessig da det ikke er ønskelig at slaktegrisen blir altfor lett. Det vil bli kompensert for reduksjon ned til denne grensen, men ikke for ytterligere reduksjon nedenfor denne. I første omgang foreslås det at nedre grense for kompensasjon settes til 72 kg. Markedsregulator mener de må ha mulighet til å justere denne.

For å utløse kompensasjon må reduksjon i gjennomsnittlig slaktevekt være 1 kg eller større. Dette vil forenkle administrasjon og utelukke små endringer i slaktevekt som oppstår på grunn av tilfeldigheter.

Det settes både en øvre og en nedre grense per enkeltgris når det gjelder slaktevekt. Det foreslås at øvre grense settes til 106 kg, og nedre grense til 50 kg. Griser som faller utenom disse grensene vil ikke telle inn i grunnlag – verken i basisperioden eller i "aktiv" periode. Den øvre grensen gjør at gris avregnet som "purke med baklab" ikke inngår i verken basisperioden eller i aktivitetsperioden. Nedre grense på 50 kg settes for å unngå at det leveres slaktegriser som er langt lavere enn ønsket slaktevekt.

Informasjon

Markedsregulator utformer et felles informasjonsopplegg for hele bransjen slik at alle får god kunnskap om ordningen. Markedsregulator skal bekjentgjøre oppstart og avslutning av perioder med kompensasjon og eventuelle endringer i kompensasjonen, eller minste gjennomsnittsvekt for kompensasjon med minimum 1 ukes frist. Det enkelte slakteri informerer sine produsenter om deres gjennomsnittlige slaktevekt i basisperioden, basert på informasjon fra SLF.

SLFs vurdering

Markedet for svinekjøtt er i en svært vanskelig situasjon med stort overskudd både i inneværende år og ikke minst i 2013. I september 2012 er det prognosert et overskudd av svinekjøtt i 2013 på 5 400 tonn, som er 1 200 tonn mer enn forventet overskudd i 2012. Tilførslene forventes å øke med 2 prosent i forhold til 2012, mens tilsvarende økning i engrossalget er bare 1 prosent.

Per uke 47 i 2012 er det 3 350 tonn svinekjøtt på reguleringslager. På samme tidspunkt er reguleringseksporten oppe i ca 1 700 tonn. Reguleringseksporten av svinekjøtt er begrenset gjennom WTO-avtalen til 3 791,2 tonn og 86,7 mill. kr. Nortura anslår at reguleringseksporten vil komme opp i om lag 3 000 tonn for hele året, opp mot beløpsgrensen i WTO-avtalen.

For å lette overskuddssituasjonen, og samtidig dekke etterspørselen av ribbe til jul, er det gjennomført reguleringseksport av skåret vare, mens ribba holdes tilbake. Alle aktørene kan delta i ordningen gjennom å kjøpe hel gris fra reguleringslager, ta ut ribba, og selge skinke og sortering tilbake til Nortura som foretar eksporten.

I tillegg til lagring og eksport er det gjennomført kampanjer for svin i regi av Opplysningskontoret for egg og kjøtt. OEK har brukt hele den delen av budsjettet som er forbeholdt til kortsiktige reguleringstiltak (20 %) til aktiviteter for svinekjøtt i 2012, og planlegger å gjøre det samme i 2013.

Et betydelig overskudd av svinekjøtt og begrenset vekst i forbruket har ikke gitt rom for å ta ut målpris de siste par årene. For avtaleåret 2011/2012 var prisuttaket på svinekjøtt kr 0,68 per kg under målpris. I prognosen for 2013 er det prognosert et prisuttak på kr 1,10 under målpris i avtaleåret 2012/2013.

Pga. utsikter til et overskudd av svinekjøtt i 2012, ble omsetningsavgiften for 1. halvår 2012 økt med 30 øre til kr 1,30 per kg, sammenlignet med satsen i 2. halvår 2011. For 2. halvår 2012 er avgiften økt med enda 40 øre til kr 1,70 per kg. Beregnet kostnad for markedsreguleringen ved tiltaket reduserte slaktevekter er ca 25 mill kr, som utgjør ca. 18 øre per kg i omsetningsavgift.

I løpet av 2012 har markedsregulator i stor grad benyttet de tilgjengelige reguleringsvirkemidlene for å håndtere overskuddet av svin, uten at dette har vært tilstrekkelig til å få markedet i balanse. Snarere er det forventet et enda større overskudd i 2013 enn i 2012.

Det er en forutsetning at prisfastsettingen skal være hovedvirkemiddelet for å unngå permanente overskuddsproblemer. I vurderinger knyttet til bruk av prisvirkemiddelet vil en måtte ta utgangspunkt i den aktuelle situasjonen både i primærleddet og i markedet, og flere hensyn må veies mot hverandre. Markedsregulator har i den gjeldende situasjonen funnet det hensiktsmessig å styre mot et prisuttak for inneværende avtaleår på kr 1,10 per kg under målpris, men signaliserer at dette vil bli vurdert løpende. Samtidig ligger det an til en omsetningsavgift på nærmere kr 2 per kg. Etter SLFs vurdering bør dette gi det et tydelig

signal til næringen om at markedsutsiktene ikke tilsier utvidelser og nyetablering i næringen nå.

Nortura har forelagt forslaget for KLF, som støtter innføring av tiltaket.

På denne bakgrunn støtter SLF Norturas forslag om å sette i verk produksjonsregulerende tiltak.

Tiltaket reduserte slaktevekter ble gjennomført i 2006 og 2007. Evalueringene viser at tiltaket hadde god tilslutning hos produsentene og at effekten som var om lag som forventet.

Nortura foreslår noen mindre endringer i gjennomføringen av tiltaket, sammenlignet med tidligere. Det ene er at det settes både en øvre og en nedre grense per enkeltgris når det gjelder slaktevekt, på henholdsvis 106 og 50 kg. SLF har ingen innvendinger til forslaget.

Nortura foreslår kompensasjonssatser på kr 8,70 per kg til produsent og kr 9,10 per kg til slakteri og minste gjennomsnittsvikt for kompensasjon på 72 kg. Videre foreslår de at markedsregulator må kunne endre satsene og minste gjennomsnittsvikt gjennom tiltaksperioden, dersom de finner det nødvendig. SLF ser at det er hensiktsmessig å kunne foreta raske justeringer dersom forutsetninger skulle endrer seg, eller at tiltaket gir en annen effekt enn forventet. SLF vil imidlertid foreslå slike endringer skal skje i samråd med SLF, slik praksis også var sist tiltaket ble gjennomført.

Sist tiltaket var benyttet, kom det en del klager på sein utbetaling av kompensasjonen. Noe av årsaken var at det tok tid å kvalitetssikre slaktedataene. SLF vil ikke anbefale at utbetaling til slakteriene skjer før dataene er sikre. SLF finner det, ut fra ressurs hensyn, heller ikke hensiktsmessig at det foretas flere utbetalinger i tiltaksperioden. For å kompensere for sein utbetaling er det lagt inn en rentekompensasjon i satsene som tar høyde for fire måneders rentegodtgjørelse. Nortura har varslet at de ikke vil be om a konto utbetaling av kompensasjonsbeløpet, da det kan påvirke konkurransemessige forhold mellom slakteriene, noe SLF støtter og vil følge opp.

Gjennomføringen av tiltaket vil medføre ekstra kostnader i SLF knyttet til programmering og datakjøringen i Leveransedatabasen. Det forutsettes at disse kostnadene dekkes over omsetningsavgiften for kjøtt, i tråd med tidligere praksis.

Sak nr.: 46/12	Sektor: Egg	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>OR: 07.11.2012</i>	Tittel: 46/12 Egg - Frivillig førtidsslakting av verpehøner i 2013	Saks nr. (DL): 201223084- 2/514.3

Beskrivelse: Nortura søker om fullmakt til å gjennomføre førtidsslakting av verpehøner i 2013 for å redusere eggproduksjonen med inntil 1 000 tonn.

Hjemmel: Retningslinjer for markedsregulering av egg, fastsatt av Omsetningsrådet 29.03.2012, § 2, jf. forskrift av 22.10.2008 nr 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer.

Vedlegg: Brev fra Nortura av 17.10.2012.

Behandling i OR: Innstillingen ble vedtatt mot en stemme (Vibeke Andersen). Medlemmet Vibeke Andersen gav følgende stemmeforklaring:
 ”Medlemmet Vibeke Andersen reiser betydelige motforestillinger mot å godkjenne søknaden fra markedsregulator om frivillig førtidsslakting av verpehøns i 2013. Det vises til at i henhold til signaler gitt fra Omsetningsrådet så skal førtidsslakting være et virkemiddel for å håndtere temporære overskudd, slik situasjonen har vært for bransjen i en periode med omstilling fram til 1. januar 2012. Denne situasjonen er nå tilbakelagt. Tiltak om frivillig førtidsslakting av verpehøns, som tidligere er anvendt over lengre perioder, vil føre til en mindre effektiv produksjon av egg og opprettholde produksjonskapasiteten på et kunstig høyt nivå. Dette medlem viser til at markedsregulator planlegger å ta ut målpris på egg. Dette medlem mener imidlertid at pris i større grad bør benyttes som virkemiddel, noe som på sikt vil ha effekt på produksjon av egg. Medlemmet Vibeke Andersen finner derfor ikke å kunne støtte forslaget. Det vises for øvrig til dette medlems stemmeforklaring av 19. februar 2010, sak 3/10. De andre tiltakene markedsregulator foreslår finner dette medlemmet positive.”

Forutsetninger:

Vedtak: Førtidsslakting av verpehøns kan gjennomføres for å redusere eggproduksjonen med inntil 1 000 tonn i 2013.

Følgende vilkår gjelder for gjennomføringen av tiltaket:

1. Virkeområde

Førtidsslakting av høns er en frivillig ordning for eggprodusenter. Det er et av virkemidlene som kan benyttes for å regulere tilførslene av egg til markedet.

2. Forutsetninger

Ordningen med førtidsslakting av høns gjelder for 2013 og omfatter slakting av høner før ordinær slaktealder. Det er en forutsetning at andre aktuelle virkemidler vurderes og utnyttes parallelt. Det er videre en forutsetning at rådet for førtidsslakting (se pkt. 7) har vurdert markedet og anbefalt tidspunkt for igangsetting av førtidsslakting.

3. Avtale om førtidsslakting

Når kriteriene (se pkt. 4) er oppfylt, kan Nortura og produsent inngå gjensidig bebyrdet avtale om bruk av førtidsslakting i tråd med vurderinger foretatt av Rådet for før-tidsslakting (se pkt. 7). Avtalen følger alminnelige avtalerettslige prinsipper.

4. Kriterier for deltagelse i ordningen

Følgende vilkår må være oppfylt for å delta i ordningen:

- Produsentene må i perioden for førtidsslakting ha dyr i alderen 56-76 uker.
- Førtidsslaktingen skal omfatte hele innsettet.
- Produsenten skal ikke ha nytt innsett i verping før tidligst 8 uker etter planlagt ordinær slakteuke.

Produsenter som ønsker å delta i ordningen, melder seg på gjennom eggpakkeriet.

Eggpakkeriet sender liste til Nortura for ordningen med oversikt over:

- Navn, adresse og produsentnummer/organisasjonsnummer på produsentene
- Ordinær slakteuke for innsettet
- Ukenummer ved 20 ukers alder for neste innsett av verpehøner
- Dokumentasjon på leveransene av egg fra produsenten de siste 4 ukene før slakting
- Bekreftelse fra eggpakkeriet på at eggproduksjonen følger en normal utvikling og at leveransene av egg er opphørt
- Dokumentasjon på at hønene er avlivet.

5. Kompensasjon

Kompensasjonen for produsenter som deltar i ordningen beregnes med utgangspunkt i tapt eggleveranse som følge av slakting før normal slaktealder (76 uker). Grunnlaget for beregningen er dokumentert leveranse til eggpakkeriet de siste 4 ukene før slakting. Kompensasjonen beregnes ved at beregnet tapt eggleveranse i ukene fra slaktetidspunktet og fram til ordinær slaktealder multipliseres med en sats på kr 7,80 per kg.

Deltakelse i ordningen forutsetter at det i tillegg til ukene med opphold som legges til grunn ved beregning av kompensasjonsbeløpet, skal være minimum 8 ukers opphold fram til avløsende innsett vil nå 20 ukers alder. Det gis ikke kompensasjon for planlagt slaktealder høyere enn 76 uker.

6. Administrasjon

Nortura administrerer førtidsslaktingen i henhold til dette vedtaket og beslutter hvilke produsenter som skal delta i ordningen. Nortura bekrefter i tillegg antall høns som er tatt ut til førtidsslakting

Ved større oppslutning om ordningen enn det som er tilstrekkelig for å redusere eggproduksjonen med 1 000 tonn, skal Nortura legge til rette for en mest mulig lik fordeling av deltakelsen mellom de forskjellige pakkeriene sett i forhold til andel av samlet innveining. Det legges til grunn at det norske eggmarkedet er ett marked.

7. Råd for førtidsslakting

Det etableres et råd med 2 representanter fra Kjøtt- og Fjørfebransjens Landsforbund og 2 representanter fra Nortura. Rådet skal anbefale tidspunkt for igangsetting av tiltaket og omfang, jf. markedssituasjonen.

Rådet skal avgi rapport om bruk av ordningen til Statens landbruksforvaltning. Rapporten skal inneholde en fordeling av antall kg egg tatt ut hos hver enkelt produsent.

8. Utbetaling

Nortura utbetaler kompensasjon til de produsenter som deltar i ordningen. Etter gjennomført førtidsslakting foretas et endelig oppgjør etter vedtak i Omsetningsrådet.

9. Kontroll

Produsenten og eggpakkeriet er forpliktet til å gi de opplysninger som Omsetningsrådet finner nødvendig for kontroll. Det kan være dokumentasjon av opplysninger gjennom leveringsavtale mellom eggprodusent og -pakkeri, avtale om bestilling av nytt innsett, dokumentasjon av at høner er levert til destruksjon, høner og slakteuke, med videre.

10. Tilbakebetaling

Ved mislighold av bestemmelsene som gjelder for førtidsslakting av verpehøns i 2013 kan utbetaling av kompensasjon stanses med øyeblikkelig virkning. Hvis utbetaling er foretatt, kan hele eller deler av kompensasjonsbeløpet kreves tilbakebetalt.

Nortura kan iverksette sanksjoner i medhold av denne bestemmelsen. Omsetningsrådet skal orienteres om tiltak som iverksettes.

Egg - Frivillig førtidsslakting av verpehøner i 2013

Nortura SA søker brev av 17.10.2012 Omsetningsrådet om godkjenning av tiltaket førtidsslakting av verpehøner for 2013. Saken fremmes under henvisning til retningslinjene for markedsregulering av egg § 2. De presiseres at dersom det skulle bli endringer i premissene vedrørende markedsreguleringen, vil saken måtte tas opp på nytt.

Nortura SA søker om fullmakt til å gjennomføre førtidsslakting av verpehøner med en ramme for reduksjon av eggproduksjonen på inntil 1 000 tonn i 2013.

Markedssituasjonen

Markedsbildet for egg har i en periode vært preget av omstilling i forbindelse med forbudet mot tradisjonelle bur som ble innført 01.01.2012. Omstillingen er nå i hovedsak gjennomført, og markedsregulator oppfatter det som positivt at Norge er tilstrekkelig forsynt med egg produsert i godkjent driftsform.

For 2013 prognoseres det en vekst i eggproduksjonen på 4 prosent. Med en økning i engrossalget på 1 prosent, gir dette et prognosert overskudd av norskproduserte egg på ca. 900 tonn. Ved inngangen til 2013 er det mye eggprodukter på lager, og dermed er behovet for egg til eggprodukter noe lavere enn normalt. Økt produksjon er både en effekt av at de som har bygd ut i 2012 kommer med full årsproduksjon i 2013, men det kommer også nye produsenter til i 2013. Flere av de som starter opp i 2013 er produsenter som har avventet ombygging.

Engrosprisen for egg styres mot å ta ut målpris for avtaleåret 2012/2013.

Bruk av førtidsslakting

Førtidsslakting ble benyttet både i 2010 og 2011, og var viktig for en vellykket omstillingsprosess.

Førtidsslakting er en billigere regulering for bonden enn eksport. Etterspørselskurven for egg har markerte toppe ved påske og til jul, samt økt salg i mai og litt i august. Egg har kort holdbarhet mot konsummarkedet og produksjonen blir derfor dimensjonert etter å kunne dekke etterspørselen også i disse periodene.

Førtidsslakting er

- Fleksibelt mht. utjevning av avvik mellom tilbud og etterspørselen gjennom året
- Billigere regulering enn eksport

Bruk av andre tiltak

Førtidsslaktingen må kombineres med andre tiltak i markedsreguleringen:

- Utsatt eller framskyndet slakting av verpehøner
- Tilpasning av tidspunkt for innsett
- Tettere oppfølging av produsentenes produksjonsplaner
- Tettere (daglig) kontakt for å ha oversikt over tilgjengelige egg i markedet
- Hyppigere henting av egg hos produsent

- Utjevning av markedet ved å lagre råvare til eggprodukter og produsere lagringsdyktig plomme og heleggpulver

Pris har i liten grad effekt for å utjevne eggproduksjonen gjennom året. Verpekurvene er faste og ikke mulig å påvirke kortsiktig.

Eksport er klart et mindre kostnadseffektivt tiltak.

Søknad om førtidsslakting for 2013

Grunnlaget for å søke om hjemmel for førtidsslakting er prognosen for 2013¹ som viser et overskudd på 900 tonn. Markedsregulator vurderer eggsituasjonen slik at det bør gis åpning for å kunne fjerne inntil 1000 tonn av eggproduksjonen ved hjelp av førtidsslakting.

Søknaden har vært forelagt Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund. Det er enighet om mengde og hovedtrekkene for ordningen.

Gjennomføring av førtidsslaktingen

Utrangerte verpehøner er ikke etterspurt i markedet, og Nortura slakter ikke lenger verpehøner. I Nortura avlives årlig ca. 1,8 mill. høner. Høner avlives på gården, i de fleste tilfeller i gasscontainer. Mattilsynet varsles ved bruk av gassavliving, for at de skal ha mulighet til kontroll. De skal ikke godkjenne tiltaket. Kadavre leveres oftest til Norsk Protein for destruksjon.

Kompensasjon til eggprodusentene

Ordningen bygger på at eggprodusentene som førtidsslakter gis kompensasjon for tapte inntekter fram til ordinær slaktealder på 76 uker. Kompensasjonen beregnes ut fra hvor mye tapte inntekter som bortfaller for hvert kilo egg som ikke blir produsert.

¹ Prognose per september 2012.

Vekta etter andel i hver innredningstype				
Miljøinnredning	45 %			
Frittgående	55 %			
Økologisk	0 %	(inngår i frittgående)		
Per avliva høne				
Dødlighet	3,50 %			
Ytelse, kilo egg/høne/uke	0,390			
Eggpris			kr 15,38	
Distriktstilskudd	kr 0,22		kr 15,60	
Tapt egginntekt			kr 6,00	kr 6,08
Føropptak, gram før/høne/dag	116			
Føpris	kr 3,57			
Spart førkostnad			kr 2,90	
Tapt egginntekt - spart førkostnad			-kr 3,10	-kr 3,19
Diverse variable kostnader	kr 0,23	50 %	kr 0,12	
Tapt dekningsbidrag per høne			-kr 2,98	-kr 3,07
Tapt dekningsbidrag per kilo egg			-kr 7,65	-kr 7,87
Nødvendig kompensasjon per kg egg			kr 7,80	

I oppsettet over er det beregnet at tapt dekningsbidrag ved ikke å ha noe eggproduksjon er kr 7,80 per kg egg som ikke produseres. Sist tiltaket ble gjennomført, i 2011, var kompensasjonen kr 6,30 per kg. Mye av økningen i eggpris (og dermed i kompensasjonen) skyldes at tradisjonelle bur er borte nå. Andelen frittgående har også økt og er med å dra opp nødvendig kompensasjon.

Når det gjelder diverse kostnader (strøm, forsikring, desinfeksjon, veterinær, m.m.) er bare 50 prosent av disse tatt med i kalkylen, da disse kostnadene er lavere mot slutten av et innsett. Dødelighet er forutsatt å være 3,5 prosent.

Det er viktig å oppnå tilstrekkelig oppslutning om førtidsslaktning. Kompensasjonen må derfor være rimelig. Samtidig er det nødvendig å unngå at kompensasjonsbeløpet isolert gir en stimulans til å delta på førtidsslaktning. Nortura anbefaler at kompensasjonssatsen for 2013 fastsettes til kr 7,80 pr. kg egg.

Dokumentasjon

Kompensasjonen er knyttet til tapt overskudd pr. kg egg og det er derfor potensiell eggleveranse en trenger å sannsynliggjøre. Nortura foreslår at eggleveransene for de siste 4 ukene før slaktning dokumenteres med en oversikt fra eggpakkeriet. Dette er kontrollerbart ved at pakkeriene har arkivert eggavregningene. Eggpakkeriet må bekrefte at leveransen har opphørt.

Det må også dokumenteres at hønene faktisk er avlivet, og at eggproduksjonen ikke bare omsettes på annen måte. Det dokumenteres med faktura over kvantum levert til destruksjon. Ved førtidsslakting av høner som blir avlivet på garden for destruksjon i stedet for på et slakteri, er det en forutsetning for alle parter at det skal være en enkel ordning med sikker dokumentasjon. Det er naturlig at kravet til dokumentasjon fra 2011 videreføres.

Forutsetninger/vilkår

Vilkårene fra vedtak for 2011 foreslås videreført. Det inkluderer at høner kan førtidsslaktes fra de er 56 uker, og det betyr at perioden for førtidsslakting er maksimalt 20 uker før hønene er ved normal slaktealder på 76 uker. Selv om det ikke skulle bli utnyttet, ligger det en mulig fleksibilitet her som kan bidra til bedre oppslutning og effekt.

SLFs vurdering

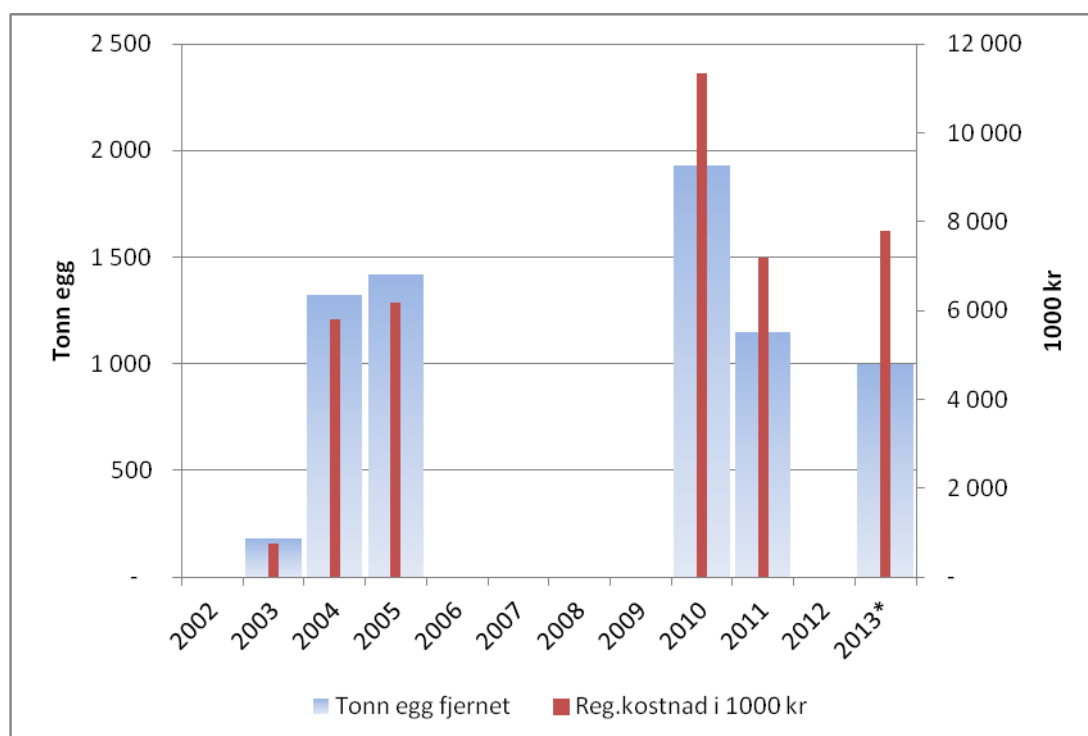
Eggsektoren har i flere år vært i en omstillingsfase, initiert av et forbud mot drift i uinnredede (tradisjonelle) bur fra 2012. Overgangsfasen har vært krevende med tanke på markedsbalansen, og det har blitt gjennomført en rekke markedsregulerende tiltak for å forhindre et stort overskudd av egg.

Etter overskudd i begynnelsen av 2011, ble reguleringslageret raskt tomt og det ble behov for import for å dekke etterspørselen etter egg fra sommeren og ut året. I 1. halvår 2012 bygde det imidlertid seg raskt opp et overskudd i løpet av januar og februar, med drøye 500 tonn på reguleringslageret ved utgangen av februar, og har siden variert litt i størrelse. Per uke 41 er lageret på nærmere 650 tonn.

Formålet med førtidsslakting er å forebygge overproduksjon og tilpasse produksjonen av egg til etterspørselen i det norske markedet. I tråd med signaler gitt av Omsetningsrådets skal førtidsslakting være et virkemiddel for å håndtere temporære overskudd.

Figur 1 på neste side viser hvilke år tiltaket er brukt den siste tiårsperioden, reduksjon i eggproduksjon som følge av førtidsslakting og totale kostnader for markedsreguleringen. Bruken av tiltaket i 2010 og 2011 hadde samme bakgrunn som søknaden for 2013, dvs. markedsutfordringene knyttet til innføring av forbud mot tradisjonelle bur.

Tiltaket ble også benyttet i perioden 2003 til 2005. Overskuddet i den perioden hadde sammenheng med hevingen av konsesjonsgrensene for eggproduksjon fra 2004.

Figur 1: Reduksjon i eggproduksjon ved førtidsslaktning av verpehøns og totale kostnader for markedsreguleringen i perioden 2002-2013

*Tallet for 2013 er den rammen Nortura søker om.

Det har vært en forutsetning fra Omsetningsrådets side at andre tilgjengelige virkemidler skal være prøvd før produksjonsregulering tas i bruk. Sammen med førtidsslaktning er eksport det virkemiddelet som gir størst effekt ved regulering av overskudd. Eksportkvoten i WTO-avtalen, som for egg og eggprodukter er 1 577,6 tonn eller 17,2 mill. kroner, forutsettes utnyttet fullt ut. Videre viser Nortura til at en rekke tiltak vil bli igangsatt for å tilpasse produksjonen, herunder tilpasning av tidspunkt for innsett hos produsentene, og tettere oppfølging av deres produksjonsplaner.

Prisuttaket på egg har holdt seg stabilt og tett oppunder målpris hele perioden. Nortura planlegger også å ta ut målpris i 2013. Egg har lav priselastisitet, slik at forbruket i liten grad påvirkes av prisendring. Samtidig er pris et uegnet virkemiddel til å påvirke tilførslene av egg gjennom året, i og med at produksjonssyklus i praksis er 1,5 år (oppal + verpeperiode). Prisvirkemiddelet er derfor lite egnet til å balansere eggmarkedet på kort sikt.

Med de utfordringene som ligger i å regulere markedet for egg i 2013, mener SLF at tiltaket og den foreslåtte rammen på 1 000 tonn egg kan anbefales. Det er begrenset med andre virkemidler for å regulere et overskudd av egg, og Nortura har i søknaden vist at de planlegger å iverksette andre tilgjengelige tiltak innenfor dagens regelverk.

SLF støtter Norturas anbefalinger vedrørende gjennomføringen av tiltaket, herunder også forslag til sats for kompensasjon og krav til dokumentasjon.

Kostnadene ved å gjennomføre førtidsslakting er beregnet til i alt inntil 7,8 mill. kroner i 2013. Det utgjør ca 12 øre per kg i omsetningsavgift i 2013. Det må tas hensyn til denne kostnaden ved vurdering av sats for omsetningsavgift egg i 2013.

SLF støtter Norturas vurderinger, og er enig i at tiltaket er et kostnadseffektivt og hensiktsmessig virkemiddel for å ta hånd om temporære overskudd av egg. SLF merker seg også at søknaden er avklart med KLF. Søknaden vurderes å ligge innenfor føringer som tidligere er gitt av Omsetningsrådet.

I jordbruksoppgjøret 2012 ble det nedsatt en arbeidsgruppe som skal utrede en eventuell omlegging av markedsordningene for lam og egg til volummodellen. Frist for arbeidet er 1. november 2012, og aktuelle tidspunkt for omlegging er 1. januar eller 1. juli 2013. Dersom en eventuell omlegging påvirker vedtaket i denne saken, er det aktuelt å ta saken opp på nytt i Omsetningsrådet.

På bakgrunn av dette tilrår SLF at Omsetningsrådet imøtekommer søknaden.

Sak nr.: 47/12	Sektor: Egg	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>OR: 07.11.2012</i>	Tittel: 47/12 Egg - Satser for markedsregulering 2. halvår 2012	Saks nr. (DL): 201210673- 9/514.3

Beskrivelse: Nortura foreslår satser i markedsreguleringen for 2. halvår 2012. Endringene i satsene har primært grunnlag i endret rente og priser.

Hjemmel: Retningslinjer for markedsregulering av egg, fastsatt av omsetningsrådet 29. mars 2012, §§ 2 og 3, jf. Forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer § 3.

Vedlegg: Brev fra Nortura av 22. oktober 2012.

Behandling i OR: Enstemmig vedtak i samsvar med innstilling.

Forutsetninger:

Vedtak: Det fastsettes følgende satser for markedsreguleringen av egg for 2. halvår 2012:

Paragraf i retningslinjene	Reguleringstiltak og varegruppe	Satser i øre per kg 2. halvår 2012
§ 2-2/2-1	<i>Kjølelagring</i>	
	Egg	7,3
	Heleggpulver	7,5
§ 2-2/2-1	<i>Fryselagring</i>	
	Heleggmasse	20,5
	Eggehvite	19,1

Egg - Satser for markedsregulering 2. halvår 2012

Generelle forutsetninger ved beregning av nye satser

I Norturas forslag til satser for markedsregulering i eggsektoren 2. halvår 2012 er det ikke lagt opp til prinsipielle endringer i forutsetningen for satsene i forhold til de foregående periodene. Endring av satsene har primært grunnlag i endret rente og pris.

Prisgrunnlag

Prisgrunnlaget for egg er knyttet til definisjonen av representantvaren i jordbruksavtalen. Ved beregning av satser er Nortura SAs engrospriser benyttet. Nortura SA har i satsberegningene for 1. halvår 2012 benyttet følgende engrospriser:

Egg	kr19,07	(19,02)
Heleggmasse	kr 34,65	(33,15)
Heleggpulver	kr 117,86	(114,82)
EGGEHVITE	kr 26,18	(26,68)

Priser for 1. halvår 2012 i parentes.

Rente på mellomværende

Rente på mellomværende fastsettes av Statens landbruksforvaltning (SLF) per halvår på basis av en sammenveining av NIBOR 3-mnd effektiv rente pluss tilleggsmargin på 0,35 prosent p.a. SLF har fastsatt renten for kapitalbinding i markedsreguleringen til å være på 2,43 prosent p.a. i 2. halvår 2012. For 1. halvår 2012 var rentesatsen på 2,93 prosent p.a.

Kjøle- og fryselagring

Faste satser for lagring inkluderer dekning for renter, forsikring, svinn, lagerleie og håndtering.

Kostnadene ved lagerleie og håndtering er uendret sammenlignet med 1. halvår 2012, og er satt til 6,3 øre per kg per uke.

Sammenlignet med satsene for kjølelagring og fryselagring i 1. halvår 2012 er det foreslått en liten reduksjon i satsene.

Nortura foreslår følgende satser:

Kjølelagring per uke:

Egg	7,3 øre pr. kg (7,4 øre pr. kg)
Heleggpulver	7,5 øre pr. kg (8,1 øre pr. kg)

Fryselagring per måned:

Heleggmasse	20,5 øre pr. kg (21,8 øre pr. kg)
EGGEHVITE	19,1 øre pr. kg (19,6 øre pr. kg)

Satser for 1. halvår 2012 i parentes.

Omsetningsrådet vedtok 29.03.2012 nye retningslinjer for markedsregulering av egg, gjeldende fra samme dato. Bestemmelsen om beregning av kompensasjon for kapitalbinding ved eksport ble endret. Mens godtgjørelsen fram til 29.03.2012 ble gitt etter en fast sats per kg egg som ble eksportert, skal tilgodehavende eksporttap fra og med 29.03.2012 renteberegnes fra den 16. i den måneden eksporten er gjennomført og inntil betaling skjer. Dette er samme praksis som gjelder for kjøtt. Dermed fastsettes det ingen sats for eksport for 2. halvår 2012.

Tabellen under viser satser i markedsreguleringen for egg i perioden 2007-2012.

	2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	1. h. år	2. h. år	1. h. år	2. h. år	1. h. år	2. h. år	1. h. år	2. h.år	1. h. år	2. h. år	1. h. år	2. h. år*
Kjølelagring egg	9,4	11,6	11,9	11,1	10,0	9,8	8,2	7,3	7,4	7,7	7,4	7,3
Kjølelagring heleggpulver	9,8	11,5	12,8	15,5	8,1	6,3	6,9	7,8	8,1	9,7	8,1	7,5
Fryselagring eggehvite	20,2	21,8	23,3	25,0	19,4	17,7	18,4	19,2	19,6	21,2	19,6	19,1
Fryselagring heleggmasse	22,8	25,0	26,8	28,8	21,3	19,0	19,8	20,8	21,8	23,1	21,8	20,5
Rente	4,72	5,73	6,52	7,03	3,33	2,27	2,58	2,91	3,04	3,49	2,93	2,43

*Forslag til vedtak

Satsene er oppgitt i øre per kg, med unntak av rentesatsen som er i prosent p.a.

SLFs vurdering

Grunnlag og beregning av foreslåtte satser er i tråd med retningslinjene og tidligere praksis. SLF anbefaler at Norturas forslag vedtas som satser i markedsreguleringen for egg 2. halvår 2012.

Sak nr.: 48/12	Sektor: Alle	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>OR: 07.11.2012</i>	Tittel: 48/12 Møteplan for Omsetningsrådet 1. halvår 2013	Saks nr. (DL): 201222331-2

Beskrivelse: Det foreslås følgende møtedatoer for Omsetningsrådet i første halvår 2013:

Dato	Aktuelle saker
Tirsdag 19. februar	<ul style="list-style-type: none"> • Forbehold om at møtet kan bli avlyst, avhenger av saksmengde og -viktighet
Fredag 12. april	<ul style="list-style-type: none"> • Regnskap for 2012 for faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og markedsregulators administrasjonsgodtgjørelse m.m.
Tirsdag 7. mai	<ul style="list-style-type: none"> • Regnskap og årsmelding for 2012 for Omsetningsrådet
Torsdag 20. juni	<ul style="list-style-type: none"> • Satser i markedsreguleringen 1. halvår 2013 • Maksimalsats omsetningsavgift korn 2013/2014 • Ev. endringer i omsetningsavgiftene for 2. halvår 2013

Alle møtene holdes i lokalene til Statens landbruksforvaltning og starter kl 09.00.

Hjemmel:

Vedlegg:

Behandling i OR: Enstemmig vedtak. Møtet i juni ble flyttet til fredag 21.06. Øvrige møtedatoer i samsvar med innstilling.

Forutsetninger:

Vedtak: Følgende møtedatoer fastsettes for Omsetningsrådet for 1. halvår 2013:

Tirsdag 19. februar kl. 09.00

Fredag 12. april kl. 09.00

Tirsdag 7. mai kl. 09.00

Fredag 21. juni kl. 09.00

Referatsaker**07.11.12**

Sak nr.	Arkivsak	Tittel
16/12	200902254-38	Vedtak om sorter og kvanta av epler som kan reguleringslagres sesongen 2012 Vedtak: Statens landbruksforvaltning godkjenner GrøntProdusentenes søknad om reguleringslagring av inntil 2 000 tonn epler kl. 1 av sortene rød Gravenstein, Lobo, K. Schneider, Elstar, rød Aroma og vanlig Aroma i 2012.